

ONTVANGEN 13 JUL 2020

Raad van Voerendaal

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Voerendaal
		96287	01-juli-2020
Onderwerp		Behandeld door	Bijlagen
Wateroverlast en -beheer			

VERZONDEN 13 JULI 2020

Geachte heer, mevrouw,

Per brief van 19 juni jl. heeft de fractie van de VVD schriftelijke vragen ex. art. 37 RvO aan het college gesteld. De ingezonden brief treft u als bijlage aan.

Voorafgaand aan de inhoudelijke beantwoording van de vragen merken wij op dat het bij hevige regenval kan voorkomen dat de riolering het aanbod van water (tijdelijk) niet kan verwerken, en dat er water op straat optreedt. Cf. de geldende en landelijk gangbare beleidsuitgangspunten, zoals vastgelegd in het Watertakenplan en die mede ten grondslag liggen aan de ontwerp- en berekeningsuitgangspunten van het rioolstelsel, accepteren we dat bij een bepaalde ontwerpbui maximaal 1x/2jaar kortstondig water op straat optreedt. Er is dan sprake van **hinder**. **Overlast** treedt op indien er schade aan eigendommen wordt veroorzaakt. Dit wordt vanzelfsprekend niet geaccepteerd, met dien verstande dat we niet ten volle kunnen anticiperen op extreme neerslagsituaties. Tot slot willen we u nogmaals aangeven dat er een verantwoordelijkheidsverdeling tussen Waterschap/gemeente/perceelseigenaar bestaat die van invloed is op welke problemen door welke probleemeigenaar opgelost moeten worden. Al gaat de gemeente Voerendaal hier coulant mee om.

1. Wanneer is de laatste keer dat de 'hotspots' of, wellicht beter, 'wetspots' van onze gemeente in kaart zijn gebracht?

Na elke overlastsituatie worden overzichten gemaakt.

De lijst van regenwateroverlast in 2020 wordt momenteel opgesteld. Als deze gereed is hebben we overzicht van de gemelde overlastsituaties.

2. Welke wet-/hotspots zijn hieruit gekomen?

In 2016 en 2018 is wateroverlast geweest. De meldingen hierover zijn verzameld en de vervolgacties bijgehouden.

3. Kunt u de betreffende rapportage naar de Raad sturen?

De rapportages zijn op naam en adres gesteld en daarmee herleidbaar naar individuele burgers. In verband met privacy-wetgeving kunnen wij deze niet openbaar maken. De lijsten zijn wel ter inzage op de afdeling.

4. Hoeveel procent van de betreffende hotspots is inmiddels opgelost, zodanig dat er geen overlast meer is?

Een groot aantal knelpunten die met eenvoudige maatregelen zijn op te lossen, zijn ondertussen gereed. Van de meldingen uit 2016 is dit 70%, de meldingen uit 2018 zijn voor 85% afgehandeld. De meer complexe maatregelen moeten voor een groot deel nog worden opgepakt. Hierover loopt ook discussie met het Waterschap Limburg, dat momenteel geen prioriteit toekent aan de water-overlastaanpak in Voerendaal (omdat elders in de Provincie de aanpak van wateroverlast meer urgent is).

5. En is er op die plekken ook eergisteren geen overlast meer geweest?

Zie vraag 1

6. Welke actuele 'wetspots' zijn nu 'boven water gekomen'? En hoe verzamelt de gemeente deze 'wetspots'? En waren deze spots al bekend?

Zie vraag 1.

7. Oftewel: in hoeverre komen de eerder aangemerkte 'wetspots' overeen met de actuele ondervonden wateroverlast?

Zie vraag 6

8. Wanneer worden de resterende 'wetspots' aangepakt?

Dit is echt een lange termijn aanpak. We zullen dit probleem in samenspraak met ander overheden (Rijk, Provincie en Waterschap) dienen aan te pakken. Daarvoor worden op Rijksniveau programma's ontwikkeld en worden middelen gereserveerd.

Wij hebben voorsnog de prioriteit gelegd bij de aanpak van Opscheumer, waar in het verleden meermaals overlast is opgetreden.

9. Leiden de actuele ervaringen tot herprioritering? Zo ja, welke?

Vooralsnog is dat niet het geval.

10. Hoeveel van de actueel ondervonden wateroverlast is daarmee aangepakt?

Er zijn door verschillende partijen al heel veel maatregelen getroffen (buffers, landbouwmaatregelen (o.a. niet-kerende grondbewerking), vergroting van het rioolstelsel, geleiding van het water, etc.). Desondanks – mede als gevolg van de klimaatwijzigingen – is dit onvoldoende.

De vervolgaanpak ziet er als volgt uit: de gemeente heeft de stresstesten uitgevoerd en weet globaal waar overlast te verwachten is. Op basis hiervan zal de risicodialoog gevoerd moeten worden en zal geprioriteerd gaan worden en aansluitend zullen de maatregelen worden getroffen.

11. Houdt het college bij hoe vaak er sprake is van ongewenste waterophoping in de openbare ruimte? Zoja, hoe? En kunnen we hier inzage/een rapportage van krijgen?

Zie vraag 1.

12. Vindt het college ook, dat het aantal keren dat er sprake is van ongewenste waterophoping in de openbare ruimte, de laatste tijd exponentieel stijgt?

Nee.

13. Heeft het college een voldoende goed beeld van de zwakke plekken in ons waterbeheer?

Ja.

14. Op welke datum heeft de laatste schouw van ons gemeentelijk water(beheer)systeem plaatsgevonden?

In het kader van het opstellen van het Basisrioleringsplan in 2018 zijn de gegevens van het gemeentelijk rioolstelsel geactualiseerd en herberekend.

15. Welke conclusies verbindt het college aan de eigen bevindingen?

De conclusies zijn beschreven in het Watertakenplan, dat door de raad op 12 december 2019 is vastgesteld.

16. Zijn die conclusies al gedeeld met de Raad?

Zie vraag 15.

17. Zo neen, waarom nog niet?

Zie vraag 15.

18. Als het college vindt dat er meer maatregelen moeten worden genomen; om welke maatregelen gaat het precies? En wanneer zouden deze genomen moeten worden?

Zie vraag 15.

19. Hebben de riool overstorten in onze gemeente ook gisteren weer vuil water geloosd op het oppervlaktewater?

Deze informatie is nog niet beschikbaar, maar de verwachting is dat er overstorten hebben plaatsgevonden. Hierbij dient overigens te worden vermeld dat de overstorten tot doel hebben overlast in de bebouwde omgeving te voorkomen en dat deze in werking treden bij hevige regenval.

20. Hoe vaak hebben de riool overstorten het afgelopen jaar en de afgelopen vijf jaar vuil water geloosd op het oppervlaktewater?

Locatie overstort	2015	2016	2017	2018	2019
1 Minnegardsweg	5	8	2	1	4
2 Mareheiweg	0	3	3	4	1
3 Ransdalerstraat	8	11	3	3	3
4 Winthagerweg	3	3	3	2	0
5 Craubekerstraat	0	21	12	6	8
6 Oliemolenstraat	0	1	0	0	0
7 Kiesjebomkesweg	14	13	9	8	11
8 Putweg	1	1	9	27	--
# Molenbeekstraat	10	11	7	5	5
# Putterweg	10	10	6	8	4

21. Betreft het hier incidentele overstorten of hebben deze lozingen van vuil water inmiddels een structureel karakter?

Dit zijn incidentele overstorten met een structurele functie, nl. het voorkomen van wateroverlast in de bebouwde omgeving. Dit voldoet aan de wettelijke normen.

22. Is het college in gesprek met het waterschap om het voorkomen van deze lozingen te bespreken?

Het functioneren van de overstorten is een gemeentelijke taak. Het terugdringen van rioolwateroverstorten maakt onderdeel uit van de maatregelen die volgen uit het de Kaderrichtlijn Water. De te treffen maatregelen zijn bepaald in het Basisrioleringsplan en verankerd in het Watertakenplan. WL is intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van deze beleidsplannen.

23. Wanneer heeft de laatste bespreking plaatsgevonden en stond toen riool overstort op de agenda?

Zie vraag 22; het Basisrioleringsplan Voerendaal is in 2018 opgesteld; het Watertakenplan in 2019.

24. Als het college nog niet in gesprek is met het waterschap over deze riool overstorten, waarom nog niet?

Zie vraag 22.

25. De beekjes in de kom van Voerendaal zitten vol met drijfhout, onkruid en graswoekeringen. Is het periodieke onderhoud van de beekjes afgestemd op het steeds extremere weer?

Voor de meeste beken is het Waterschap onderhoudsplichtig. Voor de watergangen waar wij verantwoordelijk voor zijn is het onderhoud van beken en waterlopen primair gericht op het waarborgen van de afvoercapaciteit. Indien trends in de optredende debieten daartoe aanleiding geven zal de onderhoudsplichtige moeten ingrijpen en noodzakelijke maatregelen moeten treffen. (zie ook vraag 26);

26. Heeft het college zicht op de door de onderhoudsfirma's uitgevoerde werkzaamheden? Zoja, hoe?

Dit vindt plaats via het reguliere toezicht door de toezichthouders van de buitendienst. Er vindt afstemming plaats met de toezichthouders van WL.

27. Is de onderhoudstoestand van de watergangen in de rest van de gemeente i.v.m. de klimaatveranderingen navenant? Waaruit blijkt dat? Kan het college een recente rapportage aan de Raad overleggen?

Ja, het onderhoud is afgestemd op het waarborgen van de primaire functie.

Een aparte rapportage is niet beschikbaar, het onderhoud is opgenomen in de onderhoudsbestekken

28. Wat doet het college aan de rattenplaag rondom de watergangen? Bijvoorbeeld bij het houten bruggetje van Cortemich over de Hongerbeek is het een komen en gaan van ratten.

De gemeente is niet op de hoogte van eventuele rattenoverlast bij Cortemich.

Wanneer er sprake is van overlast wordt door de gemeente een ongediertebestrijder ingehuurd.

29. In het park in het centrum van Voerendaal zie je na iedere hoosbui de ratten weer droge voeten halen. Hoe gaat het college om met deze plaag?

Naar aanleiding van eerdere meldingen heeft de gemeente een ongediertebestrijder gevraagd na te gaan of er sprake is van een plaag. De plaag is door deze deskundige op dat moment niet geconstateerd.

Tijdens de het overleg met de omwonenden van het park dd 24 juni jl. (Wethouders on Tour editie Groen) is aan omwonenden gevraagd via de Voerendaal app rattenoverlast te melden zodat de ongediertebestrijding effectiever maatregelen kan nemen.

30. Een goed rioleringsstelsel is goud waard in een veranderend klimaat met steeds extremer weer. De rioolheffing zal navenant stijgen met het steeds vaker voorkomen van extremer weer (afwisseling droogte en wateroverlast). Is deze bestemmingsbelasting voldoende afgeschermd voor oneigenlijk gebruik van de opbrengsten?

Ja.

31. Hoe is geborgd dat in tijden van financiële krapte middelen van de rioolheffing adequaat en alleen maar kunnen worden ingezet voor waterbeheer?

Het gebruik van de opbrengsten uit de rioolheffing is wettelijk geregeld.

32. Ligt de gemeente op schema met scheiding van vuil water- en hemelwaterafvoer?

Ja

33. Waarom is één van de hotspots van ongewenste waterophoping (te weten de Looierstraat in Voerendaal als laagste punt van de kom) nog steeds onvoldoende beschermd?

De afgelopen jaren heeft de gemeente met name ingezet op het bestrijden van wateroverlast. In de Looierstraat treedt met name water op straat op, wat wel hinderlijk is, maar niet direct leidt tot wateroverlast en past binnen het beleid.

34. Zijn hier expliciet aanvullende maatregelen nodig om dit kwetsbaar laagst gelegen deel van de kern Voerendaal extra te beschermen?

Ja, hierin is voorzien.

35. Zo ja, welke en wanneer staan deze ingepland?

Deze zullen in het STRIP 2.0 worden opgenomen en worden geprioriteerd.

36. Zo neen, waarom vindt het college het jaarlijks meerdere malen onderlopen van de Looierstraat, geen uitzonderlijke situatie met alle veiligheidseffecten van dien?

Zie vraag 34

37. Is het afkoppelen van hemelwater in de laag gelegen kern van Voerendaal om het ter plaatse te laten infiltreren wel zo'n goed idee? Het probleem in de laaggelegen kern van Voerendaal is dat de grondwaterstand relatief hoog is en het hemelwater geen kant op kan. M.a.w. er is een teveel aan water.

Afkoppelen is wel een goed idee, infiltreren in deze gebieden niet. Daarom passen we hier regenwaterriolen toe of wordt het water naar de beek geleid.

38. Is het college met ons van mening dat het, alsnog, verstandig is om het afkoppelbeleid strategisch te koppelen aan droogteplekken? Zoja, hoe gaat het college dit in het beleid verwerken?

Dit is reeds in de afkoppelstrategie verwerkt; daar waar mogelijk wordt afgekoppeld water lokaal verwerkt (geïnfiltreerd).

39. Is het college met ons van mening dat afkoppeling in de wateroverlastzones contra-productief werkt tav waterafvoer tijdens hevige regenbuien? Zoja, wat gaat het college hieraan doen en wanneer?

Nee, dit is niet contraproductief. Bij hevige regenbuien treedt in hoofdzaak oppervlakkige afstroming plaats.

40. Zijn er alternatieve verwerkingswijzen denkbaar om ophoping van water in de openbare ruimte bij extreem weer te voorkomen?

Voorop dient te worden gesteld dat water op straat niet helemaal voorkomen kan worden, en ook dient te worden geaccepteerd. Hiermee wordt in de capaciteitsberekening voor rioleringen rekening gehouden.

41. Is de bergingsvijver van het Waterschap (zeg maar de onderste vijver tussen Vojerage en Davidbron) voldoende onderhouden, uitgediept en/of toegerust om daadwerkelijk voldoende water te kunnen bergen bij extreme buien, zoals op 17 juni 2020?

Ja.

42. Welke bijdrage levert de grote hoeveelheid zwerfvuil dat zich ophoopt voor de roosters in de beekjes in Voerendaal op aan ongewenste ophoping van hemelwater in de openbare ruimte? En wanneer staat gepland om hier iets aan te doen?

Dit is niet te kwantificeren; duidelijk is dat vervuiling van deze roosters nadelig is voor de afvoercapaciteit ter plaatse.

43. Wie is verantwoordelijk voor het voorkomen van en voor het opruimen van dat opgehoopte zwerfvuil? En hoe wordt geborgd dat dit tijdig wordt gedaan?

De beheerder van de betreffende waterloop is hiervoor verantwoordelijk. Dit is of de gemeente, of het Waterschap.

44. Heeft er een communicatie-campagne plaatsgevonden om mensen voor te bereiden op dit soort extreme wateroverlast?

Ja. Met de buurgemeentes uit het regionaal samenwerkingsverband water Parkstad loopt een continue meerjarige communicatie-campagne (Waterklaar). Deze is met name gericht op informatieverstrekking en bewustwording (het tussen de oren krijgen). Daarnaast zijn de stresstesten uitgevoerd, en wordt momenteel gewerkt aan het opzetten van een risicodialoog. Deze zal in eerste instantie zijn gericht op wateroverlast.

45. Zo ja, kunt u ons het overzicht geven van welke acties afgelopen jaar hebben plaatsgevonden? Hoe monitort u het resultaat hiervan en stuurt op de bevindingen? Immers, met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid krijgen we meer én vaker van dit soort situaties.

Verwezen wordt naar de campagne "Waterklaar Parkstad Limburg", met een separate link naar "Voerendaal". De resultaten hiervan worden niet gemonitord. Momenteel wordt vooral ingezet op het bewust maken van de burgers van de klimaatwijzigingen en de gevolgen hiervan.

We gaan ervan uit u hiermee voldoende te informeren.

Met vriendelijke groeten,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,
de secretaris, de burgemeester.